

KOMUNIKAT PRASOWY

Debata: „Nikotyna – lek czy trucizna?”

Publikacja: 7 października 2025

Nagranie: dostępne od 7 października 2025 na e-medycyna.pl

Uczestnicy:

- **prof. Dominika Dudek** – kierownik Kliniki Psychiatrii Dorosłych UJ CM, b. prezes PTP
- **prof. Bartosz Wielgomas** – prezes Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego
- **dr n. med. Marek Wiśniewski** – konsultant krajowy w dziedzinie toksykologii
- Komentarz: Prof. Piotr Gałecki** – konsultant krajowy w dziedzinie psychiatrii; **prof. Agata Szulc** – prezes Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

Organizator: agencja komunikacji medycznej **Unique Work**

Moderator: red. **Michał Dobrołowicz**

Lead: Dokąd zmierza polityka ograniczania palenia tytoniu w Polsce i jak poprawić dostęp do leczenia uzależnienia od nikotyny? Interdyscyplinarna debata zebrała wnioski i rekomendacje dla zdrowia publicznego.

Kontekst i skala problemu

Leczenie chorób wywołanych paleniem obciąża system ochrony zdrowia; jednocześnie leczenie uzależnienia od nikotyny nie ma rangi priorytetu. Zdaniem ekspertów odwrócił się wcześniejszy trend spadkowy palenia.

Najważniejsze tezy:

- Powołanie pełnomocnika rządu ds. zdrowia publicznego.
- Zwiększenie dostępności leczenia uzależnienia (poradnie, refundacja, NRT w szpitalach).
- Ograniczanie inicjacji wśród młodzieży; wzmocnienie kontroli sprzedaży i ekspozycji.
- Standaryzacja i stały nadzór toksykologiczny; publikacja wyników tych badań
- Edukacja zdrowotna oraz odpowiednia polityka fiskalna.

Zmiany regulacyjne w 2025 r. – ocena ekspertów

Pozytywnie oceniono kierunek zmian (akcyza, ograniczenia dostępności części wyrobów), wskazując potrzebę dalszych usprawnień i równowagi między ograniczaniem inicjacji a dostępem do leczenia dla osób uzależnionych.

Kluczowe bariery systemowe

- Brak poradni antynikotynowych i ograniczona refundacja terapii.
- Brak standardowego dostępu do NRT w szpitalach.
- Niewystarczająca edukacja zdrowotna w szkołach.
- Duża dostępność i ekspozycja e-papierosów wśród nieletnich; potrzeba skuteczniejszej kontroli rynku.
- Brak koordynacji międzyresortowej (MZ, MF, MEN, MSWiA, Inspekcja Handlowa).

Rola substytucji i ograniczania szkód

Nikotyna bez rakotwórczych składników dymu jest mniej szkodliwa niż dym tytoniowy, ale nie pozbawiona ryzyka. U osób silnie uzależnionych substytucja (np. preparaty doustne, rozwiązania bezdymne) może być pomostem do abstynencji; konieczne są standardy i nadzór.

Nadzór nad rynkiem i badania produktów

Potrzebne wzmocnienie kontroli laboratoryjnej i transparentna publikacja wyników niezależnych badań.

Przykład międzynarodowy – Szwecja

Połączenie edukacji, narzędzi fiskalnych i kontroli nad produktami wsparło ograniczanie palenia; wyroby substytucyjne powinny przechodzić badania i standaryzację.

Strategia ograniczania palenia – inicjatywy eksperckie

PTP przekazało projekt Narodowej Strategii Ograniczania Palenia Tytoniu i Używania Wyrobów Nikotynowych do KPRM; dokument analizuje MZ. Podkreślono konieczność koordynacji na poziomie rządowym.

Rekomendacje (podsumowanie)

- Ustanowienie pełnomocnika rządu ds. zdrowia publicznego.
- Lepszy dostęp do leczenia uzależnienia (poradnie, refundacja, NRT w szpitalach).
- Ograniczanie inicjacji wśród młodzieży i kontrola rynku.
- Standaryzacja i stały nadzór toksykologiczny; publikacja wyników tych badań.
- Edukacja zdrowotna i odpowiednia polityka fiskalna.

Cytaty do wykorzystania:

- „Skuteczna polityka antytytoniowa łączy ograniczanie inicjacji wśród młodzieży z realnym wsparciem terapii dla osób już uzależnionych.”
- „Standaryzacja i nadzór nad wyrobami nikotynowymi są warunkiem rzetelnej informacji o ryzyku i bezpieczeństwie.”

Kontakt dla mediów:

Marta Pelc, Unique Work
tel. [+48\) 783 912 124](tel:+48783912124)
m.pelc@uniquework.pl

Unique Work S.A.

UL. KASPRZAKA 6
01-211 WARSZAWA

NIP 5252854359
REGON 388158810
KRS 0000749823

UNIQUEWORK.COM